

FINANS
DANMARK

Finans Danmarks hørings svar vedrørende udkast til forslag til lov om social pension og forskellige andre love (Indførelse af ret til Tidlig Pension)

Indledningsvis vil Finans Danmark gerne kvittere for det forholdsvis lange lovforslag om indførelse af ret til tidlig pension. Finans Danmark har primært fokuseret på finansieringselementerne i lovforslaget, som fremgår af tabel 1.

Ingen robuste argumenter for en særskat på den finansielle sektor

Finans Danmark er imod en særskat på den finansielle sektor og mener generelt, at skattebaser grundlæggende bør være brede og ensartede, hvilket også har været normen for de senere årtiers skattepolitik i Danmark. Særskatten på den finansielle sektor varslar et bekymrende brud med denne sunde norm. Usikkerhed om de skattemæssige rammer er gift for virksomheders investeringer og udviklingsplaner i alle brancher, især hvis fremtidige ændringer kan ske vilkårligt og uden fagøkonomiske argumenter.

Derfor mener vi, at det som minimum kræver gode og fagligt underbyggede argumenter, hvis man skal afvige fra denne norm. Det samme gør De Økonomiske Råd. Regeringen har til dato ikke fremlagt nogle sagligt funderet og robuste argumenter for indførelse af særskatten. Det kunne fx være at særskatten skulle opveje en eventuel skattebegunstigelse for den finansielle sektor. Hvis dette argument skal gøres gældende, bør regeringen fremlægge en beregning, der påviser en samlet skattebegunstigelse. Beregninger i den seneste Skatteøkonomiske Redegørelse (2019) viser imidlertid, at den finansielle sektor i dag er underlagt en skattesanktion på $\frac{3}{4}$ mia. kr., fordi provenuet fra lønsumsafgiften er større, end momsfrigørelsen tilsiger.

Et andet muligt argument kunne være, at skatter kan mindske incitament til overdreven risikotagning. I dag er dette dog håndteret via en omfattende regulering af sektoren, som blandt andet kommer til udtryk i tilsynspraksis og detaljerede krav til kapital og likviditet. Desuden er der ikke meget evidens for, at skatteinstrumentet rent faktisk øger den finansielle stabilitet.¹ Her bør det også bemærkes, at en højere selskabsskat øger skatten på egenkapital, hvilket reducerer incitamentet til en høj egenkapitalandel og modstandsdygtighed i sektoren.

Hørings svar

9. november 2020

Dok: FIDA-931287038-689538-v1

Kontakt Nikolaj Warming-Lollegaard

¹Se fx Devereux M., N. Johannesen og J. Vella (2019): Can Taxes Tame the Banks? Evidence from the European Bank Levies, *The Economic Journal*, Volume 129, Issue 624, November 2019.

Endelig kan en særskat på en udvalgt sektor være et legitimt argument, hvis sektoren generer overnormal profit. Hertil vil Finans Danmark dog bemærke, at danske bankers indtjening på kerneforretningen har været under pres i årevis som følge af blandt andet negative renter, efterlevelse af et voksende regelkompleks og bekæmpelse af økonomisk kriminalitet. Kurserne på bankaktier er faldet og ligger p.t. væsentligt under den bogførte værdi, og sammenligner vi egenkapitalforretningen med andre danske C25-virksomheder, ligger danske banker absolut i den lave ende. Den finansielle sektor har heller ikke nogen ubetalt regninger fra bankpakkerne. Staten har derimod tjent 17 mia. kr. på bankpakkerne.

I øvrigt har internationale institutioner som IMF og EBA understreget, at en robust indtjening i banker er en forudsætning for et stabilt og velfungerende finansielt system. De har i den forbindelse peget på et afkastniveau, der ligger over, hvad danske og europæiske banker har leveret i de senere år, ligesom Den Europæiske Centralbank har taget særlige initiativer for at afskærme bankers indtjening imod effekten af negative renter.

Desuden bør argumentet om at beskatte evt. overnormal profit, som udgangspunkt gælde alle brancher. Det rejser i øvrigt spørgsmålet, hvordan man kvantificerer overnormal profit, hvilket i praksis er svært.

Sund og lige konkurrence er godt

Den politiske aftale om ret til tidlig pension indeholder et opdrag om at der skal ses nærmere på konkurrencen i banksektoren. Finans Danmark indgår gerne i en dialog om konkurrence i sektoren. Men med 63 banker i Danmark, en internationalt set høj kundemobilitet og med en af de billigste modeller for boligfinansiering i Europa i form af det danske realkreditsystem er det efter Finans Danmarks opfattelse svært i praksis at argumentere for svag konkurrence i den danske banksektor.

I den forbindelse finder Finans Danmark det oplagt at analysere konkurrencesituationen mere bredt i den finansielle sektor i lyset af at særskatten skal dække hele den finansielle sektor. Konkurrencerådet har allerede udarbejdet en omfattende rapport på pensionsområdet², som indeholder en række anbefalinger som kan øge konkurrencen på det område. I den forbindelse vil vi gerne fremhæve anbefaling 4.8, hvoraf der fremgår:

² Se <https://www.kfst.dk/nyheder/kfst/nyheder/fakta/2019/20191213-oversigt-konkurrencen-pa-markedet-for-pension/>

Høringsvar

9. november 2020

Dok. nr.:

FIDA-931287038-689538-v1

" Det anbefales endvidere at nedsætte en arbejdsgruppe som skal se på, om det også skal være muligt, at flytte ratepension og aldersopsparing til et pengeinstitut. Arbejdsgruppen kan der udover overveje, om pengeinstitutter skal have mulighed for at tilbyde et livrente-lignende pensionsprodukt uden forsikringselementet. Det kan i den forbindelse også overvejes, om grænserne for indbetalinger til rate og alderspension skal justeres med henblik på at styrke pengeinstitutternes mulighed for at konkurrere med pensionselskaberne."

Det er Finans Danmarks klare vurdering at, hvis arbejdet i den anbefalede arbejdsgruppe udmøntes i et nyt livrente lignende pensionsprodukt til pengeinstitutter og at loftet på ratepensioner hæves, vil konkurrencen på pensionsmarkedet forbedres væsentligt. Øget konkurrence kan potentielt øge serviceniveauet, øge pensionsafkastet og reducere omkostningerne. Det vil øge statens skatteaktiv (som indirekte vil bidrage til finansieringen af indførelsen af ret til tidlig pension) og give pensionsopparerne et større pensionsafkast efter omkostninger.

Samtidig vil vi dog pointere, at det er en misforståelse, at øget konkurrence vil skærme kunderne fra at blive ramt af højere priser som følge af særskatten – tværtimod. I et marked med hård konkurrence vil priserne være tæt bundet til omkostningerne. Da en højere selskabsskat øger prisen på egenkapital, hvilket i kraft af kapitalkrav mv. på banker også øger deres omkostninger ved at udstede lån mv., må skatten derfor ventes at blive overvæltet i priserne, når konkurrencen er hård. Og langt de fleste nyere empiriske studier på området finder faktisk, at øget beskatning overvejende overvæltet på kunderne i form af højere priser, og kun en lille del tages fra profitten.³

Endelige bemærkes det at finansieringselement vedr. digitale kasseapparater, som fremgår af den politiske aftale om ret til tidlig pension, ikke fremgår af tabel 1 side 119 i lovforslag til lov om social pension og forskellige andre love (Indførelse af Ret til Tidlig Pension). Vi mener finansieringselementet om digitale kasseapparater bør fremgå af tabel 1 også selvom der i den politiske aftale ikke er opgivet noget provenu endnu. Finans Danmark bidrager gerne i arbejdet om implementering af digitale kasseapparater.

Den finanspolitiske holdbarhed afhænger af fleksibiliteten i pensionsystemet

Finans Danmark ser med stor bekymring på den debat som har rejst sig i kølvandet på lovforslaget vedrørende betydningen af indekseringen af folkepensionsalderen, som aftalt i velfærdsaftalen i 2006 og tilbagetrækningsaftalen i 2011. Vi vurderer, at en fortsat bred opbakning til velfærds- og tilbagetrækningsaftalerne,

³ Jf. gennemgangen af nyere forskningslitteratur i Finans Danmarks analyse "Effekter af særskat på danske banker", 2020.

Høringsvar

9. november 2020

Dok. nr.:

FIDA-931287038-689538-v1

som er afgørende for den finanspolitiske holdbarhed, forudsætter, at man ser nærmere på tilbagetrækningsfleksibiliteten før og efter folkepensionsalderen.

I den forbindelse er det værd at se nærmere på mulighederne for enten at målrette opsparing sidst i arbejdslivet eller øge mulighederne for at udbetale en vis andel af ens egen pension nogle år inden folkepensionsalderen. Efter folkepensionsalderen er det vigtigt, at der er gode incitamenter til at fortsætte arbejdslivet lidt endnu, evt. på deltid. Der findes allerede flere muligheder for dette, bl.a. opsat pension og særlige seniorfradrag. Et andet vigtigt element er naturligvis, at alle har lige adgang til de samme pensionsprodukter, så pensionstilværelsen kan planlægges på lige vilkår, uanset om man har sin pensionsopsparing i et pengeinstitut eller i et pensionselskab. I dag kan pengeinstitutter ikke udbyde livrenteprodukter, som har mange gode kvaliteter, herunder at de sikrer omtrent samme udbetaling i hele pensionstilværelsen. De samme muligheder bør være til stede for pensionskunder i pengeinstitutter. Af den grund foreslår Finans Danmark, som tidligere nævnt, og i tråd med Konkurrencerådets anbefaling i december 2019, at der nedsættes en arbejdsgruppe, som bl.a. ser nærmere på muligheden for, at pengeinstitutter kan udbyde et nyt livrentelignende pensionsprodukt. Anbefalingen 4.8 i konkurrencerådets rapport kan dermed både sikre mere fleksibilitet og lige opsparingsmuligheder på tværs af pensionssystemet og mere konkurrence.

Endelig er Finans Danmark bekymret for kompleksiteten af pensionssystemet, som nu øges yderligere med retten til tidlig pension. Det bør være et vigtigt fokusområde for den kommende kommission. Kompleksiteten i sig selv og hyppige ændringer er omkostningsfulde, både hvad angår rådgivning og implementering.

Dertil kommer den usikkerhed det skaber i rådgivningen, at der er så komplekse regler at man forventer op til et halvt års svartid på en "ansøgning". Det er tilmed på en ordning, som beskrives som en ret baseret på objektive kriterier. Det vil fremadrettet blive sværere at yde pensionsrådgivning, da vi først meget sent i forløbet kan vide om kunden har retten til Tidlig Pension. Det bør som minimum være muligt at lave forespørgslen i den digitale selvbetjening på et tidligere tidspunkt, hvor konklusionen så blot gøres afhængigt af den resterende arbejdsperiode. Vi kan risikere at sidde med 50-årige kunder, der planlægger efter tidlig pensionering og derfor ikke vil spare yderligere op, da det vil betyde at de bryder grænsen på 2 mio. kr. for at undgå modregning – og først mange år senere kan det vise sig, at de aldrig havde muligheden for at opfylde beskæftigelseskravet.

Eller formuleret lidt anderledes kan "fordelene" ved den objektive ret, udtrykt som visheden for at opnå tidlig pension, forsvinde fordi reglerne er udformet så

Hørings svar

9. november 2020

Dok. nr.:

FIDA-931287038-689538-v1

komplekst, at der alligevel kan opstå tvivl om man opfylder de objektive kriterier. Tilkendelse af retten falder tilmed så sent, at det kan være svært at tilpasse opsparingsforløbet så det opfylder pensionsopspareernes forventninger til pensionstilværelsen i tilfældet af at retten ikke tilkendes.

Med venlig hilsen

Nikolaj Warming-Lollesgaard, Chef Skat og Pension

Direkte: +45 26804664

Mail: nwl@fida.dk

Hørings svar

9. november 2020

Dok. nr.:

FIDA-931287038-689538-v1

